БЕКІТЕМІН
«Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті» КеАҚ
басқарма төрағасы- ректоры
_______________ А.М. Наметов
«26» ____08____ 2022ж.

ҚЫЗМЕТ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚТЫҚТЫ САҚТАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

СМЖ.08.ҚЕ.27

Басылым № 03

Дана № ___

Дайындалды: 22.08.2022ж А.А.Бакушев ___________ Е.К.Таскалиев ___________	Келісілді: 25.08.2022ж. Н.М.Губашев ___________ А.Ұ.Сұлтанов ___________ М.Ж.Алмагамбетова ___________ Е.Б.Ихсанов ___________	Енгізілді: 27.08.2022ж 05.09.2019 ж. СМЖ.08.ҚЕ.27 орнына. Қайта қаралуы: 27.08.2025ж

Мазмұны:

1. Мақсаты

2. Қолданылуы

3. Терминдер және қысқартулар

4. Жауапкершілігі және өкілеттілігі

5. Сипаттама

6. Құжаттама

7. Сілтемелер

Өзгерістер			
Енгізу мерзімі	Беттер саны	Дайындаған	
		Аты-жөні	Қолы

1. Мақсаты

Бұл ереженің мақсаты – Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің (әрі қарай университет) білім алушыларында, ПОҚ мен қызметкерлерінде адалдық туралы түсінік пен академиялық адалдықты дамыту мәселелеріне жауапкершілікті қалыптастыру, сонымен қатар ашық, шынайы және сенімді қарым-қатынас орнату.

Осы ережемен білім беру үдерісіндегі академиялық адалдық қағидалары, білім беру үдерісіне қатысушылардың құқықтары мен міндеттері белгіленді, академиялық адалдықты бұзу түрлері және олар орын алған жағдайда қабылданатын шаралардың тәртібі анықталды.

2. Қолданылуы

Осы ереже білім беру үдерісін, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің кәсіптік оқу бағдарламаларын жүзеге асыратын, үйлестіретін университеттің барлық құрылымдық бөлімдеріне арналған.

3. Терминдер және қысқартулар

3.1 Терминдер

Осы ережеде қолданылатын терминдер мен анықтамалар ҚР СТ ИСО 9001-2016 Сапа менеджменті жүйесі. Талаптарына сәйкес келеді.

Ережені сипаттағанда келесі терминдер қолданылады:

Академиялық адалдық –жазбаша жұмыстарды орындауға (бақылау, курстық жұмыс, эссе, дипломдық жұмыстар, диссертациялар) орындау кезінде, емтихандағы жауаптарда, зерттеулерде, өз ұстанымын білдіруде, академиялық қызметкерлермен, оқытушылармен және басқа да білім алушылармен өзара қарым-қатынаста, сондай-ақ бағалауда білім алушының адалдығын білдіретін құндылықтар мен қағидалар жиынтығы;

Академиялық алаяқтық - ғылыми және білім беру қызметімен байланысты алаяқтықтың немесе алдаудың кез келген түрі;

Бағаланатын жұмыс - ағымдағы және қорытынды бақылауды жүргізу кезінде білім алушының белгілі бір оқу кезеңінде оқу жетістіктерін анықтау үшін орындайтын жұмыс немесе тапсырма;

Бағаланбайтын жұмыс - білім алушының оқу, шығармашылық мақсаттарында орындайтын, ПОҚ-ның бағалауына жатпайтын жұмыс (мақалалар, презентациялар, бейне және аудио материалдар және т. б.).);

Плагиат - авторлықты дәлелдеусіз немесе көзді көрсетпей басқа көздерден материалдарды ішінара немесе толық иемдену;

Сөз байласу - басқа адам үшін кез келген бағаланатын жұмысты орындау;

Жалғандық - бағалауды, деректерді, тапсырмаларға жауаптарды бағалау нәтижелерін жалған жасау.

3.2 Қысқартулар

Үрдісті сипаттау барысында орфографиялық ережелермен қарастырылған және СМЖ.07.ҚЕ.01 Ақпараттарды құжаттау рәсімінде келтірілген қысқартулар қолданылады.

4. Жауапкершілік пен өкілеттілік

Университеттің білім алушылары, оқытушылары мен қызметкерлері арасында академиялық адалдықты сақтау білім беру үдерісіне қатысушылар, яғни институт, жоғары мектеп және білім алушылар арасындағы жалпы жауапкершілік болып табылады.

4.1 Білім алушылардың құқықтары мен міндеттері

Білім алушылардың құқықтары:

1) өзінің пікірі мен сенімін еркін білдіру;
2) өзінің адамдық қадір-қасиетін құрметтеу;
3) оқудағы, ғылыми және шығармашылық қызметтегі табыстары үшін көтермеленуге және сыйақы алу;
4) білім беру ұйымдарын басқаруға қатысу;
5) өз білімін, іскерлігін және дағдыларын бағалау туралы толық және шынайы ақпарат алу;
6) белгіленген тәртіппен рейтингтік және емтихан бағалары апелляциясына өтініш беру;
7) өзінің шығармашылық қабілеті мен мүдделерін дамыту, конкурстарға, олимпиадаларға, көрмелерге, байқауларға, спорттық және басқа да бұқаралық іс-шараларға қатысу.

Білім алушылар міндетті:

1) білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының талаптарына сәйкес білімді, іскерлікті, практикалық дағдыларды және құзыреттілікті меңгеруге;
2) педагогикалық қызметкердің ар-намысы мен қадір-қасиетін, өздері оқитын оқу орнының дәстүрлерін құрметтеуге;
3) осы Ережелердің мәтінімен танысу және олардың бұзылу салдарын білуге;
4) бағаланатын және бағаланбайтын жұмыстарды орындау кезінде академиялық адалдықты мүлтіксіз сақтауға;
5) авторын, шығарманың атауын және бетін көрсете отырып, бөтен сөздер мен ойды беру тәсілін қолдануға;
6) бағаланатын жұмыстар соңында пайдаланылған әдебиеттер тізімін көрсетуге;
7) шынайы әрі сенімді ақпарат көздерін пайдалануға;
8) басқа білім алушыларға бағаланатын жұмысты өз бетінше тапсырмауға;
9) тапсырмалардың барлық түрлерін өз бетінше орындауға;
10) тесттер, жаттығуларға және тапсырмаларға дайын жауаптарды, дайын жазбаша жұмыстарды (курстық, дипломдық жұмыстар (жобалар), магистрлік, докторлық диссертациялар) қолданбауға;
11) емтихандарда дайын жауаптар, ақпарат пен байланыстың электрондық құралдарын қолданбауға;
12) өзінің дайын жауаптары мен жұмыстарын басқа білім алушыларға бермеуге және оқудың адалдығы мен адалдығына күмән келтіретін және басқа білім алушылардың соңғы нәтижелеріне нұқсан келтіретін мінез-құлыққа жол бермеуге;
13) академиялық адалдықтың барлық түрлерімен күресу, олардың ішінде: есептен шығару және басқа адамдарға білімді бақылау рәсімдерінен өту үшін көмек көрсетуге;
14) көлемі бойынша кез келген дайын оқу материалдарын (рефераттар, курстық, бақылау, дипломдық және басқа да жұмыстар), Интернет-ресурстарды қоса алғанда, өз еңбегінің нәтижелері ретінде ұсынуға жол бермеуге;
15) негұрлым жоғары баға алу үшін туыстық немесе қызметтік байланыстарды пайдаланумен күресуге;
16) себепсіз сабаққа қатыспауға, кешігуге және сабақ жіберуге жол берілмейді.

4.2 ПОҚ, қызметкерлердің құқықтары мен міндеттері

ПОҚ және қызметкерлердің құқықтары:

1) білім алу үрдісіне қатысушылардан академиялық адалдықтың негізгі қағидаларын сақтауды талап етуге;
2) білім алушылардың оқу және ғылыми-зерттеу жұмыстарының (рефераттар, курстық жұмыстар, практика жөніндегі есептер, дипломдық жұмыстар, магистрлік және докторлық диссертациялар, жариялануға ұсынылған ғылыми мақалалар) академиялық адалдық қағидаларына сәйкестігіне сараптама жүргізуге;
3) оқу үрдісінде өз пікірін еркін білдіруге;
4) осы Ережені бұзған негізсіз айыптаудан қорғауға және дәлелдемелер беруге;

5) академиялық адалдыққа негізделген сапаны қамтамасыз ету сұрақтарын талқылауға және шешуге катысу.

Университеттің ПОҚ, қызметкерлері міндетті:

1) академиялық адалдық ережелерін қатаң сақтауға;

2) білім алушылар арасында ақпараттық жұмыс жүргізуге;

3) білім алушыларға нақты және шынайы ақпарат көздерін таңдауға үйрету және қолдау көрсетуге;

4) авторын, шығарманың атауын және бетін көрсете отырып, бөтен сөздер мен ойды беру тәсілін қолдануға;

5) түсіндірмелерді, сілтемелерді, пайдаланылған әдебиеттер тізімін рәсімдеу тәсілдерін үйретуге;

6) білім алушыларды орындалатын жұмыстың барлық қатысушыларының авторлығын көрсете отырып, қағаз, электрондық, сандық тасымалдағыштарда қызметтің жобалық түрлерін ресімдеу тәсілдеріне үйретуге;

7) оқыту барысында өз пікірін білдіруге үйретуге;

8) академиялық адалдықты сақтау мәселелері бойынша бағаланатын жұмысты орындау алдында білім алушылармен түсіндіру жұмыстарын жүргізуге;

9) осы Ережеде белгіленген талаптарды бұзудың кез келген мүмкіндігіне кедергі жасауға;

10) білім алушылар жұмысын әділ бағалауға;

11) осы Ережені бұзудың әрбір жағдайын қатаң есепке алуға;

12) жоғары мектеп жетекшілеріне, институт директорларына ережелерді бұзудың әрбір жағдайы туралы ауызша хабарлауға.

4.3 Университет әкімшілігінің міндеттері

Университет әкімшілігі міндетті:

1) Білім алушыларға осы Ережені түсіндіру бойынша университеттің профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің жұмысын қамтамасыз етуге;

2) Ереже бұзылған жағдайда шаралар қабылдау бойынша жұмысты үйлестіруге;

3) Академиялық адалдықты жүзеге асыруға бақылау және мониторинг жүргізу.

5. Сипаттама

5.1 Жалпы ережелер

Академиялық адалдық туралы осы ереже "Білім туралы" Заңға, білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау жүргізу ережелеріне, оқытушының ар-намыс Кодексіне және университет білім алушыларының ар-намыс Кодексіне және ҚР жоғары оқу орындарындағы қызметін реттейтін баска да нормативтік құқықтық актілерге сәйкес дайындалды.

5.2 Үрдістің кіріс және шығыс деректеріне, ресурстарға қойылатын талаптар

5.2.1 Кіріс мәліметтері Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы, жоғары оқу орындарындағы білім алушылардың ағымдық, аралық және қорытынды аттестациясын өткізудің Ережелері болып табылады.

5.2.2 Шығыс деректеріне болып акт, бұйрық табылады.

5.2.3 Үрдіске қажетті уақыты мен еңбек сиымдылығына қойылатын талаптар үрдісті жүзеге асыру барысында жұмыстың жекелеген кезеңдеріне жауапты болып белгіленеді.

5.3 Жұмысты жүзеге асыру тәртібі

5.3.1 Академиялық адалдық қағидалары

Білім беру үрдісінде білім алушылардың жеке адалдығы мен өз оқуы үшін жауапкершілігін дамытатын академиялық адалдықтың негізгі қағидалары:

- шыншылдық - білім алушылардың бағаланатын және бағаланбайтын жұмыстарды адал, мұқият орындауы. Шыншылдықтың негізгі құрамдас бөлігі болып еңбекқорлық пен әдептілік табылады.

- автордың және оның құқықтық мұрагерлерінің құқықтарын қорғауды жүзеге асыру- авторлық құқық объектісі болып табылатын туындыларды тану және қорғау, бөтен сөзді, ойды дұрыс жеткізу және бағаланатын жұмыстардағы ақпарат көздерін көрсету арқылы;

- ашықтық - білім алушылар мен оқытушылар арасындағы ашықтық, өзара сенім және ақпарат пен пікірлерімен ашық алмасуы;

- білім алушылардың құқықтары мен еркіндіктерін құрметтеу – білім алушылардың пікірлерін және ойларын еркін білдіру құқығы;

- теңдік - әрбір білім алушының осы ережелерді сақтау міндеті және оларды бұзғаны үшін тең жауапкершілігі.

5.3.2 Академиялық адалдықтың бұзылу түрлері

Білім алушылардың академиялық адалдықты бұзу түрлері:

1) Плагиат. Плагиат түрлі нысандарда көрінуі мүмкін:

– тиісті тыныс белгісін (тырнақша) колданбай және/немесе ақпарат көзіне сілтеме жасамай отырып ақпарат көзінен үзінді алу;

– ақпарат көзін көрсетпей мәліметті өзгертіп айту;

– біреудің ойларын немесе дәлелдерін авторға сілтеме жасамай пайдалану;

– басқа білім алушының толықтай немесе жартылай жазған жазбаша жұмысын ұсыну;

– ғаламтордан алынған курстық, дипломдық жұмыс (жоба), магистрлік/докторлық диссертацияны ұсыну;

– басқа курс үшін тапсырма ретінде орындалған жұмысты курстық жұмыс орнына (жобаны) ұсыну.

2) Сөз байласу - басқа білім алушы үшін кез келген бағаланатын жұмысты орындау.

3) Алдау:

- бағаланатын жұмыстарды басқа білім алушылардан көшіріп алу;

- бағаланған жұмысты қайта ұсыну, тапсыру;

- бағаланатын жұмысты орындамаған, уақытында орындамаған жағдайда жалған сылтау айту;

- басқа білім алушыларға саналы түрде көмек көрсету: оған өзінің бағаланған жұмысынан көшіріп алу, жауап айту мүмкіндігін беру, дайын жауаптарды, оқулықтар пайдалану және т. б.

4) Бағаланатын жұмыстардың жауаптарын алаяқтық жолмен алу:

- бағаланатын жұмыстарды орындау барысында жауаптарын беру;

- бағаланатын жұмысты өткізуге дейін материалды (тест тапсырмаларын жауаптарымен, емтихан билеттері мен тапсырмаларын және т.б.) толықтай немесе жартылай басқа білім алушының, оқытушының немесе қызметкердің көмегімен алу;

- бағаланатын жұмыстарды өзінің жеке жұмыстары ретінде көрсету үшін сатып немесе басқа жолдармен алу (курстық, дипломдық жұмыс (жоба), магистрлік/докторлық диссертацияны және бесқалары);

- дайын бағаланатын жұмыстарды (курстық, дипломдық жұмыстарды (жоба), магистрлік/докторлық диссертацияны және т.б.) сатып алу және/немесе сату бойынша түрлі көмектер көрсету.

Оқытушылардың академиялық адалдығын бұзу түрлері:

1) Плагиат. ПОӘК жасау кезінде, мақалаларды, әдістемелік әзірлемелерді, оқулықтарды жазу кезінде басқа авторлардың материалдарын ішінара немесе толық иемдену, дереккөзді көрсетпестен, автордың сілтемесінсіз біреудің ойларын немесе аргументтерін пайдалану;

2) Сөз байласу - басқа білім алушы үшін кез келген бағаланатын жұмысты орындау;

3) Бағаларды, бағалау деректерін бұрмалау:

- тапсырмаларды бағалауды, жауаптарды бағалау нәтижелерін бұрмалау;

- деректерді (толықтыру, қосып жазу, түзету), яғни өлшеу және бақылау нәтижелерін бұрмалау;

- жазбаша бақылау жұмыстарын өсіріп бағалау;

- білім алушының бағаланатын жұмысын қасақана өзгерту немесе бүлдіруі;

4) Дайын бағаланатын жұмыстарды (курстық, дипломдық жұмыстарды, магистрлік, докторлық диссертацияларды және т.б.) сатып алу және/немесе сатуға көмектесудің жолдары.

Қызметкерлердің академиялық адалдығын бұзу түрлері:

1) Плагиат. Мақалаларды, әдістемелік әзірлемелерді, оқулықтарды жазу кезінде басқа авторлардың материалдарын ішінара немесе толық имдену.

2) дайын бағаланған жұмыстарды (курстық, дипломдық жұмыстар, магистрлік, докторлық диссертациялар және т.б.) сатып алу және / немесе сатуға көмектесудің басқа жолдары.

Академиялық адалдықты бұзу түрлерінің осы тізімі толық емес және қажеттілігіне қарай толықтырылуы мүмкін.

5.3.3 Жауапкершілік пен жазалау

Білім беру үдерісіне қатысушылар академиялық адалдық қағидаларын бұзғаны үшін жауапты екенін есте сақтауы тиіс.

Білім алушылардың академиялық адалдығын бұзудың әрбір жағдайы, оқытушылар актімен белгіленеді және білім алушының жұмысын бағалау рәсіміне жіберілмейді. Білім алушыға сөгіс жарияланады, одан әрі оқудан шығаруға дейін жіберіледі.

Оқытушылар білім алушылардың жұмысын плагиатқа тексеретіндігі туралы хабардар етеді.

Плагиат, сөз байласу, бұрмалау анықталған жағдайда оқытушы/университет қызметкері жұмыстан босатуға дейін тәртіптік жазаға тартылады.

Курстық, дипломдық жұмыстарды (жобаларды), магистрлік, докторлық диссертацияларды сатқан жағдайда, парақорлық анықталғанда университет оқытушысы / қызметкері ҚР Заңына сәйкес жауапкершілікке тартылады.

5.3.4 Ереже бұзылған жағдайда шараларды қолдану тәртібі

Ғылыми кеңестер мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы комиссиялар ішкі бақылау және жоғары білім беру сапасын тексеру тетіктеріне сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды ықпалдастыруға, осындай шаралардың іске асырылуын қадағалауға және анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жүйелі түрде жоюға тиіс. Тексеру нәтижелері туралы есептерді үнемі жариялап отыру.

Білім алушылардың академиялық алаяқтық жағдайлары анықталған жағдайда:

1) білім алушылардың оқу жетістіктерін ағымдық бағалауды өткізу кезінде оқытушы ереже бұзылғандығы туралы акт жасайды (1-қосымша), білім алушылармен әңгіме өткізеді. Тиісті заттай дәлелдемелермен Ережені бұзу туралы акт және білім алушылардың жұмыстарының көшірмелері институт директорына тапсырылады;

2) оқу жетістіктерін қорытынды бағалауды өткізу кезінде оқытушы немесе емтихандарға қатысуға уәкілетті тұлға белгіленген нысан бойынша ережені бұзу туралы акт жасайды. Тиісті заттай дәлелдемелермен ережелердің бұзылғаны туралы акт және білім алушылардың жұмыстарының көшірмелері институт директорына беріледі. Тәртіп бұзушылық жасаған білім алушыларға тәртіптік жазалау шаралары қолданылады (жазбаша жұмысты қайталап орындау, сөгіс, жазғы триместрге қалдыру, ата-аналарды ақпараттандыру, ЖОО-дан шығару).

Оқытушылар/қызметкерлер академиялық алаяқтық жасаған кезде білім алушы, ПОҚ немесе қызметкер, бөлім жетекшісі академиялық адалдық ережесінің бұзылғаны туралы өтініш немесе баяндамалық жазба жазады және оны заттай дәлелдермен институт директорына тапсырады.

5.3.5 Академиялық адалдық ережелерін бұзудың алдын-алу шаралары

1) білім алушылар мен ПОҚ академиялық адалдықты дамыту бойынша мақсатты бағытталған жұмыстарды үнемі өткізу:

- білім алушыларды зерттеу сипатындағы тапсырмаларды орындауға тарту;
- білім алушыларда, ПОҚ және қызметкерлерде зерттеу дағдыларын қалыптастыру, сондай-ақ ғылыми этиканы, академиялық адалдықты, плагиаризм туралы түсініктерді қалыптастыру.

2) оқу барысын үнемі бақылау және білім алушының оқу жетістіктері туралы хабарлап отыру;

3) Бақылау жұмыстарын (емтихандарды), соның ішінде жазбаша (бақылау, курстық, эссе, дипломдық, диссертациялық) өткізу ережелерін бұзған жағдайда білім алушылардың жауапкершілігі туралы қатаң ескерту.

5.4 Үрдістің сәйкестендірілген тәуекелдері

№	Сәйкестендірілген тәуекелдері	Тәуекелдердің алдын алу бойынша шаралар
1.	Академиялық адалдық ережелерін бұзу туралы анықталған фактілер	Берілген академиялық адалдық ережелерімен танысу

5.5 Нәтижелік критерийлері

Академиялық адалдықты толық түсіну және бұзушылықтардың болмауы.

5.6 Үрдісті бақылау (бағалау) және басқару әдістері

Оқу үрдісінің сапасын және оқу жетістіктерінің нәтижелерін кезеңді бағалау. Институт директоры, жоғары мектеп жетекшісі тарапынан бақылау.

6. Құжаттама

Академиялық адалдық ережелерін бұзғаны жөнінде акт
Ұйғарым
Бұйрық

7. Сілтемелер

27.07.2007 г. № 319-III «Білім туралы» ҚР Заңы;

18.11.2015 г. № 410-V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл туралы» ҚР Заңы;

ҚР БҒМ 30.10.2018 ж. № 595 бұйрығы «Тиісті үлгідегі және түрдегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы»

ҚР БҒМ 31.10.2018 ж. № 600 бұйрығы «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы»

СТ РК ИСО 9001-2016 Сапа менеджментінің жүйелері. Талаптар;

СМЖ.08.ҚЕ.06 Ішкі тәртіп ережелері;

СМЖ.09.ҚЕ.01. Білім алушыларды ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізу туралы;

Жәңгір хан атындағы БҚАТУ Жарғысы.

«Жәңгір хан атындағы БАТУ» КеАҚ-ның 2019-2023 жылдарға арналған даму бағдарламасы.

1- қосымша.

Академиялық адалдық ережелерін бұзғаны жөнінде
АКТ

Пән:____

Оқу қызметінің түрі:____

Оқытушының ТАӘ ________________________________

Білім алушының ТАӘ: ____
____

Курс _____________ топ № ____________________

Күні:____

Аудитория:____

Уақыты:____

Бұзушылық сипаттамасы:____
____
____
____

Оқытушының немесе емтиханға қатысуға уәкілетті тұлғаның қолы:

__________________________ ________________________20___г.

Білім алушының қолы: ____
____________________20___ г.

Актімен аныстым: ____

Институт директоры:
____20____ г.

Топ эдвайзері: ______________________________________ ________________20____ г.

УТВЕРЖДАЮ
Председатель правления –ректор
НАО Западно-Казахстанского
аграрно-технического
университета им. Жангир хана»
_______________ А.М. Наметов
«26» ______08______ 2022 г.

ПОЛОЖЕНИЕ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

ПРАВИЛА СОБЛЮДЕНИЯ АКАДЕМИЧЕСКОЙ ЧЕСТНОСТИ

СМК.08.ПД.27

Редакция № 03
Экземпляр № ____

Разработано: 22.08.2022г	Согласовано: 25.08.2022г	Введено: 27.08.2022г
А.А.Бакушев ________ Е.К.Таскалиев ________	Губашев Н.М. ________ Султанов А.У. ________ Алмагамбетова М.Ж. ________ Ихсанов Е.Б. ________	Взамен: СМК.08.ПД.27 от 05.09.2019 г. Пересмотр: 27.08.2025г.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Цель

2. Применение

3. Термины и сокращения

4. Ответственность и полномочия

5. Описание

6. Документация

7. Ссылки

Изменения				
№	Дата введения	Номера страниц	Разработчик	
			ФИО	Подпись

1. Цель

Цель настоящего положения – формирование у обучающихся, ППС и сотрудников Западно-Казахстанского аграрно-технического университета им. Жангир хана (далее - университет) понимания о честности, выстраивании открытых, искренних и доверительных отношений, а также ответственности в вопросах развития академической честности.

Соответствующим положением установлены принципы академической честности в образовательном процессе, права и обязанности участников образовательного процесса, определены виды нарушений академической честности и порядок принятия мер в случае их совершения.

2. Применение

Настоящее положение действительно для всех структурных подразделений университета реализующих, координирующих образовательный процесс, профессиональные учебные программы высшего и послевузовского образования.

3. Термины и сокращения

3.1 Термины

Термины и определения, применяемые в настоящем положении, соответствуют СТ РК ИСО 9001-2016 Система менеджмента качества. Требования.

При описании положения используются следующие термины:

Академическая честность - совокупность ценностей и принципов, выражающих честность обучающегося в обучении при выполнении письменных работ (контрольных, курсовых, эссе, дипломных, диссертационных), ответах на экзаменах, в исследованиях, выражении своей позиции, во взаимоотношениях с академическим персоналом, преподавателями и другими обучающимися, а также оценивании;

Академическая нечестность – любой тип мошенничества или обмана, который связан с научной и образовательной деятельностью;

Оцениваемая работа - работа или задание, выполняемое обучающимся при проведении текущего и итогового контролей, для определения его учебных достижений в определенный период обучения;

Неоцениваемая работа – работа, выполняемая обучающимся в учебных, творческих целях, не подлежащая оцениванию ППС (статьи, презентации, видео и аудио материалы и т.д.);

Плагиат - частичное либо полное присвоение материалов из других источников без предоставления подтверждения авторства или указания источника;

Сговор - выполнение любой оцениваемой работы за другое лицо;

Фальсификация – подделка оценок, данных, результатов оценивания ответов к заданию.

3.2 Сокращения

При описании процесса используются сокращения, предусмотренные правилами орфографии и приведенные в процедуре СМК.07.ДП.01 Документирование информации.

4. Ответственность и полномочия

Соблюдение академической честности между обучающимися, преподавателями и сотрудниками является общей ответственностью между участниками образовательного процесса-институтом, высшей школой и обучающимися.

4.1 Права и обязанности обучающихся

Обучающиеся имеют право на:

1) свободное выражение собственного мнения и убеждений;

2) уважение своего человеческого достоинства;

3) поощрение и вознаграждение за успехи в учебе, научной и творческой деятельности;

4) участие в управлении организацией образования;

5) получение полной и достоверной информации об оценке своих знаний, умений и навыков;

6) подачу заявления на апелляцию рейтинговой и экзаменационной оценок в установленном порядке;

7) развитие своих творческих способностей и интересов, участие в конкурсах, олимпиадах, выставках, смотрах, спортивных и других массовых мероприятиях.

Обучающиеся обязаны:

1)овладевать знаниями, умениями, практическими навыками и компетенциями в соответствии с требованиями государственных общеобязательных стандартов образования;

2) уважать честь и достоинство педагогического работника, традиции учебного заведения, в котором они обучаются.

3) ознакомиться с текстом настоящих Правил и знать последствия их нарушения;

4) неукоснительно соблюдать академическую честность при выполнении оцениваемых и неоцениваемых работ;

5) использовать способ передачи чужой речи и мысли с указанием автора, наименования произведения и страницы;

6) в конце оцениваемых работ указывать список использованной литературы;

7) использовать достоверные и надежные источники информации;

8) не предоставлять другим обучающимся собственно выполненную оцениваемую работу;

9) самостоятельно выполнять все виды заданий;

10) не использовать готовые ответы к тестам, упражнениям и заданиям, готовые письменные работы (курсовые, дипломные работы (проекты), магистерские, докторские диссертации);

11) не использовать на экзаменах шпаргалки, электронные средства информации и связи;

12) не передавать свои готовые ответы и работы другим обучающимся и не допускать поведения, ставящего под сомнение честность и добросовестность обучения и наносящего ущерб конечным результатам других обучающихся;

13) бороться со всеми видами академической недобросовестности, среди которых: списывание и обращение к другим лицам за помощьюпри прохождения процедур контроля знаний;

14) не допускать представления любых по объему готовых учебных материалов (рефератов, курсовых, контрольных, дипломных и других работ), включая Интернет-ресурсы, в качестве результатов собственного труда;

15) бороться с использованием родственных или служебных связей для получения более высокой оценки;

16) не допускать прогулов, опозданий и пропуск учебных занятий без уважительной причины.

4.2 Права и обязанности ППС, сотрудников

ППС и сотрудники имеют право:

1) требовать от участников образовательного процесса соблюдения основных принципов академической честности;

2) проводить экспертизу учебных и научно-исследовательских работ (рефератов, курсовых работ, отчетов по практике, дипломных работ, магистерских и докторских диссертаций, научных статей, предоставляемых для публикации) обучающихся на соответствие принципам академической честности;

3) на свободное выражение собственного мнения в процессе обучения;

4) на защиту от необоснованного обвинения в нарушении настоящих Правил и предоставления доказательств;

5) участвовать в обсуждении и решении вопросов обеспечения качества, основанные на академической честности.

ППС университета, сотрудники обязаны:

1) неукоснительно соблюдать правила академической честности;

2) проводить информационную работу среди обучающихся;

3) обучать и оказывать поддержку обучающимся в выборе достоверных и надёжных источников;

4) использовать способ передачи чужой речи и мысли с указанием автора, наименования произведения и страницы;

5) обучать способам оформления сносок, ссылок, списка использованной литературы;

6) обучать обучающихся способам оформления проектных видов деятельности на бумажных, электронных, цифровых носителях с указанием авторства всех участников выполняемой работы;

7) обучать выражать собственное мнение в процессе обучения;

8) проводить разъяснительную работу с обучающимися перед выполнением оцениваемой работы по вопросам соблюдения академической честности;

9) препятствовать любой возможности нарушения требований, установленных настоящим Правилами;

10) справедливо оценивать работу обучающихся;

11) вести строгий учет каждого случая нарушения настоящих Правил;

12) информировать устно руководителя высшей школы, письменно директора института о каждом случае нарушения Правил.

4.3 Обязанности администрации университета

Администрация университета обязуется:

1) обеспечить работу ППС и сотрудников университета по разъяснению данных Правил обучающимся;

2) координировать работу по принятию мер при нарушении правил.

3) проводить контроль и мониторинг реализации академической честности.

5. Описание

5.1 Общие положения

Настоящее Положение об академической честности разработано в соответствии с Законом «Об образовании», Правилами проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся, Кодексом чести преподавателя и Кодексом чести обучающихся университета и другими нормативными правовыми актами, регулирующими деятельность в высших учебных заведениях РК.

5.2 Требования к составу входных и выходных данных процесса, к ресурсам

5.2.1 Входными данными является Закон «Об образовании» РК, Правила проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся в высших учебных заведениях.

5.2.2 Выходными данными является акт, приказ.

5.2.3 Требования к необходимым времени и трудоемкости процесса устанавливаются в ходе осуществления процесса ответственными за отдельные этапы рабст.

5.3. Порядок выполнения работы

5.3.1 Принципы академической честности

Основными принципами академической честности обучающихся в образовательном процессе, развивающими их личную честность и ответственность за свое обучение, являются:

- добросовестность - честное, тщательное выполнение обучающимися оцениваемых и неоцениваемых работ. Основными составляющими добросовестности являются трудолюбие и порядочность.

- осуществление охраны прав автора и его правопреемников - признание авторства и охрана произведений, являющихся объектом авторского права, посредством правильной передачи чужой речи, мыслей и указания источников информации в оцениваемых работах;

- открытость - прозрачность, взаимное доверие, открытый обмен информациями и идеями между обучающимися и преподавателями;

- уважение прав и свобод обучающихся - право свободного выражения мнений и идей обучающимися;

- равенство - обязанность каждого обучающегося по соблюдению настоящих Правил и равная ответственность за их нарушение.

5.3.2 Виды нарушений академической честности

Виды нарушений академической честности обучающимися:

1) Плагиат. Плагиат может проявляться в различных формах:

- цитирование источника без использования соответствующей пунктуации (кавычек) и/или без указания источника;
- перефразирование источника без указания источника;
- использование чьих-либо идей или аргументов без ссылки на автора;
- представление письменной работы, написанной полностью или частично другим обучающимся;
-представление курсовой, дипломной работы (проекта), магистерской/докторской диссертации взятой из Интернета;
- представление курсовой работы (проекта), которая была выполнена как задание для другого курса.

2) Сговор - выполнение любой оцениваемой работы за другого обучающегося;

3) Обман:

- списывание оцениваемых работ у других обучающихся;
- повторное предоставление, сдача уже оцененной работы;
-представление ложных оправданий в случае невыполнения, несвоевременного выполнения оцениваемых работ;
-осознанная помощь другим обучающим: позволение списывать ему/ей со своей оцениваемой работы, подсказки, использование шпаргалок, учебников и т.д.

4) Приобретение ответов оцениваемых работ нечестным путем:

- передача ответов во время выполнения оцениваемой работы;
- получение частичного или полного материала до проведения оцениваемой работы с помощью другого обучающегося, преподавателя или сотрудника (тестовых заданий с ответами, экзаменационных билетов и заданий и т.д.);
- покупка или иные пути получения оцениваемых работ для выдачи их как собственных (курсовых, дипломных работ, магистерских, докторских диссертаций и др.);
- продажа или иные пути помощи в покупке и/или продаже готовых оцениваемых работ (курсовых, дипломных работ, магистерских, докторских диссертаций и др.).

Виды нарушений академической честности преподавателями:

1) Плагиат. Частичное либо полное присвоение материалов других авторов при составлении УМКД, при написании статей, методических разработок, учебников, перефразирование источника без указания источника, использование чьих-либо идей или аргументов без ссылки на автора;

2) Сговор - выполнение любой оцениваемой работы за обучающегося;

3) Фальсификация оценок, данных оцениваемой работы:

- подделка оценок, результатов оценивания ответов к заданию;
-подделка данных (дописывание, вписывание, исправление), то есть измерений и результатов наблюдений;
- завышение оценок контрольных письменных работ;

- намеренное подделывание или порча оцениваемой работы обучающегося.

4) Продажа или иные пути помощи в покупке и/или продаже готовых оцениваемых работ (курсовых, дипломных работ, магистерских, докторских диссертаций и др.).

Виды нарушений академической честности сотрудниками:

1) Плагиат. Частичное либо полное присвоение материалов других авторов при написании статей, методических разработок, учебников.

2) Продажа или иные пути помощи в покупке и/или продаже готовых оцениваемых работ (курсовых, дипломных работ, магистерских, докторских диссертаций и др.).

Настоящий перечень видов нарушений академической честности не является исчерпывающим и может дополняться по мере необходимости.

5.3.3. Ответственность и наказания

Участники образовательного процесса должны помнить, что они несут ответственность за нарушение принципов академической честности.

Каждый случай нарушения академической честности обучающимися, преподаватели фиксируют актом и работа обучающегося не допускается к процедуре оценивания. Обучающему объявляется выговор, далее вплоть до отчисления.

Преподаватели гарантируют информирование обучающих о том, что работы обучающихся проверяются на наличие плагиата.

В случае выявления плагиата, сговора, фальсификации преподаватель/сотрудник университета подвергается дисциплинарному взысканию вплоть до увольнения.

В случае выявления взяточничества, продажи курсовых, дипломных работ (проектов), магистерских, докторских диссертаций преподаватель/сотрудник университета привлекается к ответственности в соответствии с законом РК.

5.3.4. Порядок применения мер в случае нарушения правил

Научные советы и антикоррупционные комиссии должны интегрировать в механизмы внутреннего контроля и проверки качества высшего образования антикуоррупционные меры, отслеживать реализацию таких мер и систематически ликвидировать выявляемые коррупционные риски. Регулярно публиковать отчеты о результатах проверок.

В случае выявления академической нечестности обучающимися:

1) при проведении текущего оценивания учебных достижений обучающихся преподаватель составляет акт о нарушении правил по форме (приложение 1), проводит беседу с обучающимся. Акт о нарушении Правил с соответствующими вещественными доказательствами и копии работ обучающихся передаются директору института;

2) при проведении итогового оценивания учебных достижений преподаватель или лицо, уполномоченное присутствовать на экзаменах, составляет акт о нарушении правил по установленной форме. Акт о нарушении Правил с соответствующими вещественными доказательствами и копии работ обучающихся передаются директору института. К обучающимся, совершившим нарушения, применяются меры дисциплинарного взыскания (повторное выполнение письменной работы, выговор, оставление на летний триместр, информирование родителей, отчисление из вуза).

В случае выявления академической нечестности преподавателями/сотрудниками, обучающиеся, ППС или сотрудник, руководитель подразделения пишет заявление или докладную записку о нарушении правил академической честности и с соответствующими вещественными доказательствами сдает ее директору института.

5.3.5 Меры профилактики нарушения правил академической честности

1) Проведение постоянной целенаправленной работы по развитию у обучающихся и ППС академической честности:

- привлечение обучающих к выполнению заданий исследовательского характера;

- формирование у обучающихся, ППС и сотрудников как исследовательских навыков, так и приобщение научной этике, академической честности, понятия о плагиаризме.

2) Непрерывный контроль в обучении и оповещение об учебных достижений обучающегося;

3) Строгое предупреждение обучающихся об ответственности, в случае нарушения правил проведения контрольных работ (экзаменов), в том числе письменных (контрольных, курсовых, эссе, дипломных, диссертационных).

5.4 Идентифицированные риски процесса

№	Идентифицированные риски	Меры по предупреждению рисков
1.	Выявленные факты о нарушении правил академической честности	Ознакомление данным правилам академической честности

5.5 Критерии результативности

Полное понимание академической честности и отсутствие нарушений.

5.6 Методы мониторинга (оценки) и управления процессом

Периодическая оценка качества процесса обучения и результатов учебных достижений. Контроль со стороны директора института, руководителя высшей школы.

6. Документация

Акт о нарушении правил академической честности
Распоряжение
Приказ

7. Ссылки

Закон РК «Об образовании» 27.07.2007 г. № 319-III;
Закон РК «О противодействии коррупции» 18.11.2015 г. № 410-V;
Приказ МОН РК от 30.10.2018 г. № 595 «Об утверждении Типовых правил деятельности организаций образования соответствующих типов и видов»
Приказ МОН РК от 31.10.2018 г. № 600 Об утверждении Типовых правил приема на обучение в организации образования, реализующие образовательные программы высшего и послевузовского образования
СТ РК ИСО 9001-2016 Системы менеджмента качества. Требования;
СМК.08.ПД.06. Правила внутреннего распорядка;
СМК.09.ПД.01. О проведении текущего контроля, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся;
Устав ЗКАТУ имени Жангир хана.

Приложение 1.

АКТ
о нарушении правил академической честности

Дисциплина:____

Вид учебной деятельности:____

ФИО преподавателя: ____________________________

ФИО обучающегося: ____

Курс __________ № группы__________________

Дата:____

Аудитория:____

Время:____

Описание нарушения:____

Подпись преподавателя или лица, уполномоченного присутствовать на экзаменах:

________________________ ______________________20__г.

Подпись обучающегося: ____
__________________20___ г.

С актом ознакомлен: ____

Директор института:
____20____ г.

Эдвайзер группы: __________________________________ _______________20___ г.